

Govor prvog potpredsednika Vlade i ministra spoljnih poslova Republike Srbije Ivica Dačića povodom održavanja Novogodišnjeg prijema:

„Vaše ekscelencije,
Poštovani predstavnici medija,
Dragi prijatelji,

Drago mi je da smo ponovo zajedno na novogodišnjem prijemu, kojim naše Ministarstvo već uspostavlja malu tradiciju druženja na dan dočeka pravoslavne ili srpske Nove godine. Zadovoljstvo mi je što ste se odazvali mom pozivu, što vidim da ste odmorni i raspoloženi da u novu 2020. godinu uđemo orni za posao i za još bolju saradnju. Kao i do sada, Ministarstvo spoljnih poslova i ja ćemo i u 2020. godini držati otvorena vrata za razgovor i saradnju sa svima vama i uveren sam da ćemo u tom smislu imati još bolju i sadržajnu godinu.

Dozvolite mi da ukratko podsetim na najvažnije aktivnosti koje su obeležile naš rad u protekloj godini i da vam u nekoliko reči najavim naše planove i očekivanja za godinu koja je pred nama.

{youtube}UHkJrI9EJcM{/youtube}

Državni prioritet Republike Srbije u protekloj godini, a to će biti i u godini pred nama, svakako je borba za očuvanje suvereniteta i teritorijalnog integriteta. U ostvarenju ovog kompleksnog zadatka i naše ustavne obaveze, spoljnopolitičke aktivnosti zauzimaju najviše mesto i zato Ministarstvo spoljnih poslova, naša diplomatska služba, moji saradnici i ja kao prioritet i dalje pred sobom imamo aktivnosti koje su vezane za proces oko Kosova i Metohije. Uprkos našem maksimalnom zalaganju i konstruktivnosti, nismo zadovoljni napretkom tog procesa u prošloj godini, jer pravi dijalog je izostao, usled odbijanja Prištine da ukinе odluku o taksu na robu iz centralne Srbije. Neshvatljivo je da je ova anticivilizacijska mera opstala duže od godinu dana, uprkos zahtevima sa svih strana sveta da bude ukinuta. Nadamo se da će se to promeniti tokom ove godine, da će takse biti ukinute što pre, kako bi se nastavio dijalog za koji je Srbija zainteresovana i u njemu vidi jedini put za postizanje kompromisnog i dugoročnog rešenja.

Srbija je i tokom 2019. godine pokazala da je odgovoran i konstruktivan partner u ovom procesu. Naši argumenti i naša principijelna pozicija ključno su uticali na to da tokom protekle godine još pet članica UN povuče svoje ranije odluke o priznanju Kosova. To su Republika Palau, Republika Togo, Centralnoafrička Republika, Republika Gana i Republika Nauru, kojima još jednom upućujem zahvalnost. Tako da je sada ukupno 17 država povuklo ranije odluke, a u Ujedinjenim nacijama danas više članica ne priznaje Kosovo kao državu, nego što je priznaje. Takav odnos u međunarodnoj zajednici, u još izrazitijem obliku, pokazao se i prilikom novog pokušaja Prištine da postane članica Interpola u oktobru u Čileu, kada je povukla kandidaturu suočena sa još većim brojem protivnika tog članstva.

Republika Srbija je spremna za nastavak dijaloga u vezi sa Kosovom i Metohijom, i u tom smislu naporno radimo sa svim međunarodnim partnerima, kako bismo se što pre vratili procesu koji će obezbediti kompromisno i dugoročno rešenje za Kosovo i Metohiju. Ja se nadam da ćemo se tokom ove godine vratiti dijalogu i da ćemo uspeti da nadoknadimo propušteno vreme. Ali ponavljam, Srbija nije sama u ovom procesu i ne zavisi sve od nas i naše jasne spremnosti za razgovor.

Naš ključni spoljnopolitički prioritet i dalje ostaju evropske integracije i prijem Republike Srbije u punopravno članstvo EU, a samim tim i sprovođenje reformskog procesa u skladu sa najvišim standardima koji su pred nju postavljeni. Tokom 2019. godine formirane su institucije Evropske unije, a izuzetno je pozitivno što u sastavu nove Komisije i dalje postoji funkcija komesara za proširenje. Srbija izražava punu podršku Oliveru Varheljiju u nadi da će uspeti da, zajedno sa državama članicama EU, omogući bržu dinamiku pristupnog procesa. Pozdravljamo istovremeno i izbor visokog predstavnika EU za zajedničku spoljnu i bezbednosnu politiku Žozef Borela.

Nastojanje da se EU reformiše i prilagodi potrebama današnjice, kao i izazovi sa kojima su suočene države članice EU, uticali su da se dinamika pristupnog procesa odvija nedovoljno brzim tempom. Ipak, prepoznati su reformski procesi koji se preduzimaju u Srbiji i tokom 2019. godine otvorena su dva pregovaračka poglavlja, čime je Srbija otvorila više od polovine pregovaračkih poglavlja (18 od 35) i nesumnjivo je na putu članstva u EU.

Od konkretnih aktivnosti koje imaju značajnu implikaciju na građane Srbije, treba izdvojiti potpisivanje Sporazuma o smanjenju troškova rominga u regionu čime je otvorena mogućnost za bolju komunikaciju i svakako ekonomski isplativiju vezu, a sa tendencijom da se ovakav nastup primeni i ka državama članicama EU.

Posle intenzivnih napora Republike Srbije, prošle godine otvoren je i Sekretarijat Transportne zajednice, sa sedištem u Beogradu. Podsećam i na to da je Srbija 1. juna 2019. godine preuzela predsedavanje Jadransko-jonskoj inicijativi i Makro – regionalnoj strategiji EU za ovaj region.

Predsedavanje Savetu EU ovih dana preuzela je Hrvatska, a od nje očekujemo, kao države iz našeg regiona i članice koja se poslednja pridružila EU, da pruži poseban doprinos politici proširenja. Samit EU-Zapadni Balkan koji se planira za maj u Zagrebu trebalo bi da zabeleži konkretan rezultat i da do tada bude u potpunosti jasna metodologija pristupnog procesa. Za

države koje su već odmakle sa integracijom i otvorile više od polovine pregovaračkih poglavlja, kao što je Srbija, dinamika procesa mora biti unapređena sa jasnom političkom podrškom.

U drugoj polovini 2020. godine posebne rezultate očekujemo od Nemačke kao najsnažnije ekonomije EU i svakako važne članica EU sa kapacitetom da generiše značajnije odluke. Potrebno je da visoko na agendi bude politika proširenja i da aktivnosti obe strane, EU i Srbije, idu sa ciljem da se započeti procesi odvijaju bržim tempom ka konkretnim i vidljivim rezultatima po stanovništvo.

Imajući u vidu značaj koji za evropske integracije ima i jačanje odnosa u našem regionu, mogu da konstatujem da je tokom prošle godine sa najvećim brojem susednih i zemalja jugoistočne Evrope očuvan visok nivo političkih i ekonomskih odnosa. Održane su zajedničke sednice vlada sa Mađarskom i Slovenijom, a od posebnog je značaja održavanje Trećeg sastanka Visokog saveta za saradnju Srbije i Grčke i potpisivanje Zajedničke deklaracije o uspostavljanju strateškog partnerstva između dve zemlje. Srbija je, takođe, inicirala ideju formiranja Regionalne zone slobodnog kretanja ljudi, roba, usluga i kapitala (tzv. „mini Šengen“), što će nesumnjivo imati pozitivan uticaj na odnose u regionu. Time smo se još jednom legitimisali kao aktivan, pouzdan i kredibilan partner u regionu i šire.

Što se tiče bilateralne saradnje, možemo biti veoma zadovoljni proteklom godinom, budući da su Srbiju posetili ministri inostranih poslova 21 države iz celog sveta, a ja sam boravio u bilateralnim ili radnim posetama u čak 33 zemlje. Nastavićemo i u 2020. godini da unapređujemo odnosa sa zemljama u regionu, kao i sa glavnim spoljnopoličkim partnerima i tradicionalnim prijateljima Republike Srbije (prvenstveno sa članicama EU, Ruskom Federacijom, Kinom, Sjedinjenim Američkim Državama), ali podjednako angažovano i na dodatnom razvoju saradnje i odnosa sa državama iz celog sveta.

Na ovom mestu posebno bih istakao značaj prošlogodišnje posete predsednika Francuske Emanuela Makrona, što je bila prva poseta Srbiji francuskog predsednika posle 18 godina, kada je potpisano čak 25 sporazuma, čime je stvorena snažna osnova za dalje jačanje bilateralnih odnosa dve zemlje. Istakao bih takođe i susrete predsednika Aleksandra Vučića i predsednika Ruske Federacije Vladimira Putina najpre u Beogradu 17. januara, a potom u Sočiju 4. decembra, koda je još jednom potvrđen izuzetno visok nivo političkih i ekonomskih odnosa dve zemlje. Prethodnu godinu obeležilo je i potpisivanje Sporazuma o slobodnoj trgovini između Srbije i Evroazijske ekonomske unije, čime je proizvodima iz Srbije otvoreno tržište od 185 miliona ljudi, što će dalje produbiti odnose sa državama evroazijskog regiona.

Kontinuirano se produbljuje sveobuhvatno strateško partnerstvo sa NR Kinom, a posebno bih izdvojio učešće predsednika Vučića na Drugom forumu o međunarodnoj saradnji „Pojas i put“ u Peking, kao i učešće predsednice Vlade Ane Brnabić na 8. Sastanku šefova vlada Kine i zemalja Centralne i istočne Evrope u Dubrovniku u aprilu prošle godine. U kontekstu jačanja odnosa Srbije sa partnerima iz Azije izdvojio bih posetu Republici Srbiji ministra spoljnih poslova Indije Džaišankara u novembru bila je prva poseta realizovana na tom nivou posle više od tri decenije, a poseta tadašnjeg MIP Japana Taro Kona Srbiji avgusta meseca bila je prva poseta Republici Srbiji na ovom nivou u poslednjih 18 godina. U 2019. Republika Srbija i Republika Koreja obeležile su 30. godišnjicu od uspostavljanja diplomatskih odnosa, a MIP R.

Koreje Gang Gjong Hva boravila je u poseti R. Srbiji početkom juna. Srbija je u 2019. naročitu pažnju poklonila i uspostavljanju odnosa sa državama sa kojima još uvek nemamo diplomatske odnose, a cilj nam je da uspostavimo diplomatske odnose sa svim članicama UN-a.

Na bilateralnom planu postignut je napredak u odnosima sa Sjedinjenim Američkim Državama. Sa američke strane je u više navrata istaknuta podrška SAD ukidanju taksi i nastavku dijaloga Beograda i Prištine. U cilju sadržinskog poboljšanja bilateralne saradnje fokus će biti na jačanju ekonomskog segmenta, realizovanju poseta na visokom i najvišem nivou, uz obezbeđivanja nastavka podrške evropskim integracijama i aktuelnim naporima Srbije na ostvarivanju regionalnog mira i stabilnosti. Nastavljeno je intenziviranje političkog dijaloga i unapređenje saradnje sa zemljama Latinske Amerike i Kariba uzajamnom realizacijom poseta i učešćem zvaničnika iz Srbije na regionalnim skupovima.

Srbija je nastavila da obnavlja veze sa starim prijateljima iz regiona Afrike i Bliskog istoka. Povećani obim razmene poseta na visokom nivou, kao i brojni sastanci sa šefovima diplomatija država Afrike i Bliskog istoka na međunarodnim skupovima svedoče o spremnosti da se odnosima sa njima daju novi sadržaj i kvalitet. Srbija će nastaviti da podržava i daje aktivan doprinos mirnom rešavanju sporova u Africi i na Bliskom istoku, prvenstveno kroz učešće u mirovnim misijama u kojima je angažovana (u Libanu, Centralnoafričkoj Republici, DR Kongu, Somaliji i Maliju).

U vezi sa proširivanjem naše diplomatsko-konzularne mreže, posebno bih izdvojio otvaranje Ambasade Republike Srbije u Jermeniji, u decembru, kao i počasnih konzulata u Jedrenu u Turskoj, u Nici u Francuskoj, u prestonici Perua Limi, zatim u Piteštiju u Rumuniji, kao i Konzularne kancelarije u Drvaru u Bosni i Hercegovini. Ministarstvo je započelo proceduru otvaranja Počasnog konzulata u Gruziji sa sedištem u Tbilisiju. Takođe, u julu 2019. godine formalno je doneta Odluka o otvaranju Kulturno-informativnog centra Republike Srbije u Londonu. Sprovođenje ove odluke je u toku, te se očekuje da će KIC, nakon što budu završeni radovi na adaptaciji prostorija, početi sa radom u prvoj polovini 2020. godine. Raduju nas i otvaranja ambasada Kazahstana i Kraljevine Kambodze u Beogradu, kao i diplomatske kancelarije Ambasade Gruzije u Atini sa sedištem u Beogradu i Konzulata Gruzije u Srbiji.

Tokom 2019. Srbija nije bila ništa manje aktivna ni na multilateralnom planu, gde smo intenzivno radili na zaštiti naših interesa u međunarodnim forumima, kao i na davanju doprinosa naše zemlje aktivnostima međunarodnih organizacija. Državna delegacija, predvođena predsednikom Vučićem, imala je zapaženo učešće na generalnoj debati 74. zasedanja Generalne skupštine UN u Njujorku, kao i na ostalim sastancima na visokom nivou pod okriljem UN. Tom prilikom ostvaren je veliki broj susreta sa visokim zvaničnicima država članica UN, kao i sa najvišim predstavnicima ove Organizacije, gde je naša delegacija predstavila naše ključne nacionalne prioritete.

Kao što sam kratko već pomenuo, nastavili smo da aktivno delujemo u cilju sprečavanja članstva tzv. Kosova u različitim međunarodnim organizacijama, što ostaje jedan od prioriteta i u narednom periodu. Uspešno je sprečeno ostvarivanje članstva tzv. Kosova u Evropskoj radio-difuznoj uniji (EBU) i Intraevropskoj organizaciju poreskih administracija (IOTA). Potvrđena je ojačana međunarodna pozicija Srbije, kao i opredeljenost velikog broja država da

poštuju pravila međunarodnog prava i principe na kojima se zasniva međunarodni poredak. U novembru prošle godine, tokom 40. zasedanja Generalne konferencije Uneska u Parizu, Srbija je reizabrana u članstvo Izvršnog saveta ove organizacije, u kome će biti do 2023. godine. Svojim aktivnim pristupom i konstruktivnim delovanjem, naša zemlja je, kao dosadašnji član Izvršnog saveta, pružila značajan doprinos ukupnom radu Uneska.

U pogledu predstojećih aktivnosti, posebno ističemo planirano učešće delegacije Srbije na sednicama Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija u aprilu i oktobru 2020. godine, na kojima se razmatraju redovni izveštaji UNMIK.

U oblasti bezbednosne politike zadovoljstvo mi je da konstatujem da je Srbija nastavila da konkretno doprinosi svetskoj, evropskoj i regionalnoj bezbednosti učešćem u misijama i operacijama EU i UN i kroz posvećenost Zajedničkoj bezbednosnoj i odbrambenoj politici EU. Srbija trenutno učestvuje u četiri misije EU i pet misija i operacija UN sa 284 pripadnika bezbednosnih snaga i sa procentualnim učešćem žena od 13%. Prema listi UN (kontribucije u UN misijama) Srbija se nalazi na 49. mestu od 122 zemlje, odnosno na 9. mestu u Evropi i prvom mestu u regionu JIE. Kada posmatramo kontribucije u odnosu na broj stanovnika, naša zemlja je 3. po redu kontributor u Evropi.

Partnerski odnos sa NATO je veoma važan element državne politike Srbije i nastojanja da region bude trajno stabilan. Uprkos teškom nasleđu odnosa sa Alijansom, oličenom u ilegalnom bombardovanju naše zemlje 1999. godine, stalno težimo da unapredimo odnose sa ovim vojnim savezom. Početkom novembra prošle godine uspešno je okončana procedura usvajanja novog ciklusa Individualnog akcionog plana partnerstva između Srbije i NATO (IPAP-a) za period od 2019. do 2021. Politika vojne neutralnosti Srbije ne dovodi se u pitanje, a aktivnosti Srbije i sadržina saradnje, uključujući vojne i druge vežbe sa zemljama koje nisu članice NATO-a, nisu na štetu naših odnosa sa Alijansom i sa pojedinačnim državama članicama NATO-a.

Situacija na Kosovu i Metohiji predstavlja za Srbiju najveći političko-bezbednosni izazov. Srbija i NATO imaju obaveze u skladu sa Rezolucijom SBUN 1244 i Vojno-tehničkim sporazumom, a primena tih obaveza predstavlja imperativ za obe strane. Od NATO očekujemo da sa razumevanjem sagledava i podržava naše prioritete, što se naročito odnosi na Kosovo i Metohiju. NATO vođena misija KFOR ima poseban značaj za srpsku zajednicu na Kosovu i Metohiji. Smatramo da, nažalost, bezbednosna situacija u Pokrajini zahteva, ako ne više, bar nesmanjeno prisustvo KFOR. Srbija se snažno protivi transformaciji tzv. „Kosovskih bezbednosnih snaga" u tzv. „Vojsku Kosova", jer se time krši Rezolucija SB UN 1244 i ugrožava regionalna i šira stabilnost.

Paralelno sa bezbednosnom saradnjom sa zapadnim partnerima i NATO, nastavljamo intenzivnu saradnju sa drugim partnerima i prijateljima u svetu, poput RF, Kine i drugih država, a sve u cilju doprinosa globalnom miru i stabilnosti.

U novoj 2020. godini, u planu je dalje širenje i modernizacija konzularne mreže, kao i podizanje kvaliteta konzularnih usluga našim državljanima u svetu. U kontekstu brojnih slučajeva angažovanja diplomatsko-konzularne službe na zaštiti interesa i prava naših državljanina, posebno bih ovom prilikom izdvojio uspešno rešavanje slučaja otmice dece državljanke Srbije

Slavice Burmazović.

U okviru vizne politike, nastavljen je rad na usklađivanju našeg viznog sistema sa standardima i preporukama EU. Istovremeno, inicirane su aktivnosti u cilju liberalizacije viznog režima kroz zaključivanje više bilateralnih sporazuma, tako da će se i u 2020. godini nastaviti sa širenjem kruga zemalja u koje naši državljani mogu putovati bez viza. Državljanima Srbije mogu putovati bez vize u 71 zemlju, odnosno u 94 sa diplomatskim i službenim pasošima, a pasoš Srbije je rangiran na 39. mestu prema najnovijoj projekciji Henley Passport Index-u za 2020. godinu.

Ovom prilikom bih pomenuo uspostavljanje „akademskog mosta“ između Srbije i Izraela otvaranjem Hebrejskog centra u Beogradu i Srpskog centra u Jerusalimu. Verujem da ovakve aktivnosti dodatno doprinose očuvanju i vrednovanju istorijskih činjenica, kao i univerzalnih vrednosti čovečanstva.

Imajući u vidu značaj očuvanja i modernizovanja arhivske građe, u saradnji sa Narodnom bibliotekom Srbije započeli smo u 2019. godini restauraciju, konzervaciju i digitalizaciju 103 međunarodna ugovora iz Diplomatskog arhiva.

U okviru Programa saradnje sa dijasporom i Srbima u regionu u toku protekle godine realizovali smo niz projekata u cilju očuvanja nacionalnog i kulturnog identiteta dijaspori i Srba u regionu i zaštite njihovih prava. U 2019. godini u ukupnom iznosu od preko 100 miliona dinara sufinansirano je 414 projekata namenjenih dijaspori i Srbima u regionu. Podržali smo više od 200 omladinsko-sportskih i kulturno-umetničkih događaja i priredbi u inostranstvu i matičnoj državi. Značajan segment od preko 70 projekata pripadaju oblasti podrške organizaciji škola, kampova i edukativnih radionica namenjenih dečjem i omladinskom uzrastu. U cilju unapređenja uslova za učenje srpskog jezika u inostranstvu, izvršena je nabavka, a započeli smo i distribuciju udzbenika, lektire i didaktičkih sredstava za niže razrede osnovnoškolskog uzrasta. U ovoj godini našoj deci u inostranstvu poslaćemo oko 8.000 knjiga.

Važno je istaći da konstanto radimo na unapređenju i modernizaciji rada samog ministarstva, uz značajnu pažnju koju posvećujemo stalnom obnavljanju i edukaciji diplomatskog i administrativno-tehničkog kadra, kao i unapređenju opštih uslova rada.

Kroz odgovorno i racionalno postupanje, nastojimo da modernizujemo objekte naših DKP, uz kupovinu novih i rekonstrukciju onih koji su već u posedu R. Srbije, kada to finansijske mogućnosti dozvoljavaju.

Tokom 2019. godine potpisano je pet Memoranduma o saradnji između Diplomatske akademije MSP R. Srbije i diplomatskih akademija Tunisa, Malte, Gvatemale, Bahreina i Ekvadora.

Uporedo sa brigom o budućnosti naše diplomatije, brinemo i o čuvanju građe koja svedoči o bogatoj diplomatskoj istoriji naše zemlje. U tom smislu, ističem da je, u saradnji sa Arhivom Jugoslavije, Ministarstvo organizovalo izložbu „100 godina Savremenog diplomatskog arhiva“ u decembru prošle godine.

Želeo bih posebno da istaknem da su nastavljene naše aktivnosti u okviru Regionalnog

stambenog programa koji za cilj ima trajno rešenje stambenog pitanja najosetljivijih kategorija izbeglih i raseljenih lica sa prostora bivše Jugoslavije. U svojstvu predsednika Komisije za koordinaciju procesa trajne integracije izbeglica imao sam priliku da tokom čitave prethodne godine dodeljujem ključeve novoizgrađenih stanova izbegličkim porodicama koje su izgubile domove tokom ratnih sukoba. U Republici Srbiji je do sada useljeno više od 4 hiljade stambenih jedinica, a predviđeno je da to pravo ostvari ukupno 7 hiljada porodica. Ministarstvo spoljnih poslova će nastojati da u saradnji sa našim inostranim partnerima i u narednim godinama budu obezbeđena finansijska sredstva za funkcionisanje Regionalnog stambenog programa, sve dok ne bude u potpunosti rešen problem izbeglih i raseljenih koji se svrstavaju među najugroženije pripadnike našeg stanovništva.

Dame i gospodo, dragi prijatelji,

Siguran sam da naši rezultati u prošloj godini, a naročito naši planovi za predstojeću godinu nisu i ne mogu biti potpuno ostvareni bez pune saradnje sa vama, na čemu vam zahvaljujem i očekujem da tim putem i nastavimo. Najsrdačnije vam želim mnogo uspeha u godini pred nama, kao i svako dobro vama i vašim porodicama.

Hvala!"

{joomplucat:2044 limit=4|columns=4}

{youtube}TZNH06Q02cU{/youtube}